

Onderwerp : Instellen reserve Energiecrisis voor een tijdelijke steunregeling energiekosten crisis
Programma : Algemene dekkingsmiddelen
Forum : Oordeelsvormend
Portefeuillehouder : E. Boswinkel
Inlichtingen bij : Nienke Visschers
06-81425990
N.Visschers@zutphen.nl

Soort bevoegdheid :
Beleidsvrijheid : Beperkt
Programmabegrotingswijziging : Ja

1. in te stemmen met het opzetten van een tijdelijke steunregeling vanwege de energiekosten crisis voor de periode van 1 december 2022 tot en met 31 maart 2023;
2. daartoe een reserve Energiecrisis in te stellen met een omvang van Euro 5.000.000;
3. de nieuw te vormen reserve Energiecrisis te voeden met Euro 2.000.000 afkomstig vanuit de Algemene reserve;
4. de nieuw te vormen reserve Energiecrisis te voeden met Euro 3.000.000 vanuit de extra ontvangen Algemene Uitkering 2022;
5. om het college van burgemeester en wethouders te machtigen om voor de tijdelijke steunregeling onttrekkingen te doen uit de reserve Energiecrisis tot een bedrag van maximaal Euro 2.530.000;
6. om elke twee maanden aan de raad met een rapportage verantwoording af te leggen over de gedane onttrekkingen aan de reserve Energiecrisis;
7. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen (2022-27 reserve Energiecrisis).

Inleiding

De hoge inflatie (stijging energieprijzen, brandstof en boodschappen) zorgt ervoor dat steeds meer huishoudens problemen hebben om de vaste en noodzakelijke lasten te betalen. Het Rijk heeft rond Prinsjesdag maatregelen aangekondigd voor het vierde kwartaal van 2022 en het jaar 2023. De Tweede Kamer heeft moties ingediend om het steunpakket uit te breiden naar andere doelgroepen. Hierover wordt de komende maanden meer duidelijkheid verwacht. Ondanks de aangekondigde maatregelen vanuit het Rijk krijgen we als gemeente nu al signalen dat zowel inwoners, ondernemers, verenigingen als stichtingen in de problemen komen. Hier zitten ook huishoudens bij die meer verdienen dan 130% van het sociaal minimum. De stijgende energierekening is hierin een grote factor

Beoogd effect

Wij vinden het als college van burgemeester en wethouders belangrijk dat inwoners, ondernemers, verenigingen en stichtingen de winter door kunnen komen en niet in een armoedeval raken. Daardoor worden problemen in de toekomst voorkomen zoals zorgvragen en

schuldenproblematiek. Als lokaal bestuur kunnen we voor een fundamenteel aantal inwoners het verschil maken. Vandaar dat voorliggend voorstel met voorrang is voorbereid en aan de raad wordt voorgelegd.

Argumenten

1.1 Door een tijdelijke steunregeling op te zetten worden op korte termijn inwoners deze winter door geholpen en worden op lange termijn problemen voorkomen.

De steunregeling loopt van 1 december 2022 tot en met 31 maart 2023. De regeling zet zoveel mogelijk in op het helpen van inwoners in de winter 2022/2023, met bij voorkeur een structureel effect zoals het voorkomen dat inwoners in de schulden raken en in de toekomst zorgvragen krijgen. Mensen die zich nu al bij ons melden helpen wij zoveel mogelijk via bestaande (minima)regelingen en schuldhulp.

1.2 Door een tijdelijke steunregeling op te zetten worden kansen benut voor duurzame veranderingen.

Naast de huidige energiecrisis werken wij samen met partners ook aan andere opgaven waaronder de verduurzaming van woningen en vastgoed. Het verduurzamen van panden levert op lange termijn op dat er minder energie verbruikt wordt en de energiekosten lager worden. Voor de verduurzaming van koopwoningen (van voor 1994, van mensen met inkomen tot 150% van sociaal minimum) heeft het Forum op 26 september 2022 richting aangegeven om hier een separaat voorstel over voor te bereiden. Wij willen ook met corporaties in gesprek om verduurzaming van huurwoningen te versnellen.

Ook willen wij samen met partners werken aan hulp in de wijken. Hierdoor helpen we mensen dichtbij huis, en hopen we dat de verbinding en cohesie in de wijken wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld doordat er meer vrijwilligers kunnen worden geworven. Zutphen kent veel organisaties die een rol kunnen spelen en we gaan graag verder met hen in gesprek. Hierin nemen we ook mee hoe we gezamenlijk meer inwoners kunnen bereiken zoals ouderen die nog niet om hulp vragen.

1.3 Door een tijdelijke steunregeling op te zetten die zich richt op meerdere pijlers willen we diverse groepen bereiken.

De tijdelijke steunregeling wordt vÃ³r 1 december 2022 uitgewerkt en bestaat voor nu uit twee pijlers:

1. Het verlenen van individuele noodhulp door:

- samen met lokale charitatieve organisaties een noodfonds op te richten om mensen, die door financiële nood als gevolg van de gestegen energieprijzen in een noodsituatie terecht zijn gekomen, te ondersteunen. Als gemeente gaan we in gesprek met lokale charitatieve organisaties om het noodfonds zo snel mogelijk van de grond te krijgen. We reserveren hiervoor nu een bedrag van Euro500.000;
- een bedrag van Euro500.000 te reserveren om ook in 2023 de energietoeslag te kunnen uitkeren aan mensen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum;
- een bedrag van Euro500.000 te reserveren om met specifieke organisaties en

onderwijsinstellingen te kijken wat we kunnen organiseren in materiële zin voor gezinnen en kinderen, en daardoor hen te ontlasten in hun kosten. We denken hierbij aan de noodzakelijke verzorgings- en huishoudelijke producten zoals luiers, maandverband, wasmiddel en wc papier. En aan studiespullen zoals rekenmachines, schriften, schooltassen en fietsreparaties;

- een bedrag van Euro180.000 te reserveren voor een kledingpas ter waarde van Euro150 euro voor warme kleding voor kinderen in een kwetsbare positie. We geven deze pas uit in samenwerking met Stichting Leergeld;
- een eenmalig bedrag te reserveren van ongeveer Euro50.000 waarop de Voedselbank een beroep kan doen om hun voedselpakketten op niveau te houden bij een toenemend aantal aanvragen (op dit moment 225 pakketten, de verwachting is een stijging naar 300 tot 350 pakketten).

2. Het versterken van cohesie in de wijken en het tegengaan van armoede en eenzaamheid in de wijken door:

- het organiseren van een maaltijdvoorziening voor inwoners in een aantal wijkcentra door samenwerkende lokale organisaties en gemeente;
- langere openstelling van een aantal wijkcentra, zodat inwoners warm kunnen zitten en met elkaar en vrijwilligers en/of professionals in gesprek kunnen;
- advies en ondersteuning aan te bieden, over o.a. energieverbruik en het voorkomen van schulden;
- voor deze pijler een bedrag van 800.000 euro te reserveren.

2.1 Met Euro5.000.000 kunnen we een fundamenteel verschil maken voor inwoners die het nodig hebben.

De onder argument 1.3 genoemde twee pijlers van de steunregeling moeten onze inwoners helpen om de winter door te komen en niet in een armoedeval te raken. Hiervoor denken we dat een substantieel bedrag nodig is. Ook als andere organisaties de uitvoering doen kost dit geld. Dit hebben we meegenomen in de geraamde bedragen. We verwachten dat er nog meer groepen zijn die steun nodig hebben, zoals (culturele) organisaties en ondernemers. Hiervoor brengen we in beeld wat er nodig is. Mede afhankelijk van de maatregelen van het Rijk komen we met voorstellen voor deze groepen.

3.1 Het voorstel is om de reserve Corona te verlagen met een bedrag van Euro2.000.000.

Er ligt een (separaat) voorstel voor waarin wij de raad voorstellen in te stemmen met een verlaging van de reserve Corona met Euro2.000.000. De reden hiervoor is dat de financiële consequenties van de Coronacrisis aanzienlijk lager zijn dan voorheen. Om die reden stellen wij via een separaat voorstel voor de reserve Corona te verlagen met een bedrag van Euro2.000.000 en deze te doteren aan de Algemene Reserve. Vervolgens stellen wij voor om dit bedrag weer direct te onttrekken aan de Algemene Reserve en te doteren aan de reserve Energiecrisis.

4.1 De lopende begroting geeft voldoende ruimte om een storting te doen in de reserve Energiecrisis van Euro3.000.000.

Burap-2 2022 geeft aan dat er over het jaar 2022 een positief jaarrekeningresultaat wordt verwacht van ruim Euro7.000.000. Verreweg de belangrijkste oorzaak voor dit saldo is de hogere Algemene Uitkering die wij van het Rijk hebben ontvangen over 2022. Wij verwachten niet dat het verwachte positieve saldo nog in negatieve zin verandert in 2022. Het doteren van

Euro3.000.000 levert dan ook geen risico's op voor onze weerstandsratio en de omvang van onze Algemene Reserve.

5.1 Op deze manier kunnen we adequaat inzetten op de noodzakelijk steun voor inwoners.

De raad gaat over de inzet van de reserves. Formeel moet de raad voor iedere onttrekking aan de reserve zijn goedkeuring geven. Kijkend naar de aard van deze reserve is dat niet wenselijk. Aanvragers moeten vaak op korte termijn geholpen worden om te voorkomen dat de nadelige gevolgen nog veel groter worden. Het is daarom wenselijk om ons voor een gedeelte van de reserve te machtigen onttrekkingen te doen. Voor het resterende deel van de reserve Energiecrisis komen we bij de raad terug met een nieuw voorstel. Hierin kunnen we dan ook initiatieven die komende maanden ontstaan een plek geven.

6.1 Op deze manier leggen wij verantwoording af aan de raad.

Vanzelfsprekend moeten wij verantwoording afleggen aan de raad over de gedane onttrekkingen aan de reserve Energiecrisis. Wij stellen voor om dit elke twee maanden te doen via een rapportage (in januari en maart 2023).

Kanttekeningen

1.1 De steunregeling bestaat nu niet uit verduurzamingsmaatregelen.

Zoals eerder aangegeven wordt de verduurzaming van koopwoningen al opgepakt via andere voorstellen. Over huurwoningen gaan we in gesprek met woningcorporaties. Voor de verduurzaming van gebouwen van verenigingen en stichtingen kan een beroep worden gedaan op landelijke subsidieregelingen. Mogelijk wordt hier op een later moment ook een rol van ons als gemeentebestuur verwacht. We komen er dan bij de raad op terug. Voor de verduurzaming van de gemeentelijke panden is een voorstel opgenomen in de programmabegroting 2023.

1.2 De steunregeling bestaat nu niet uit energiemaatregelen voor culturele instellingen, bedrijven en organisaties.

We hebben ook van instellingen en bedrijven signalen gekregen over hun hoge energierekening. We zijn bezig om in beeld te brengen welke (verwachte) energiekosten zij hebben en wat wij hierin kunnen doen. Ook volgen we de maatregelen die we vanuit het Rijk nog verwachten. Op een later moment komen we met een voorstel terug bij de raad.

2.1 We weten niet hoe groot de hulpvraag wordt.

We kunnen op dit moment niet inschatten hoeveel inwoners een beroep gaan doen op deze steun.

Financiën

Voorliggend voorstel gaat over het instellen van een reserve Energiecrisis. De omvang van deze reserve bedraagt bij aanvang Euro5.000.000. Een bedrag van Euro2.000.000 wordt onttrokken aan de Algemene Reserve en een bedrag van Euro3.000.000 wordt gedekt uit de lopende begroting. De raad geeft aan ons machtiging om voor een bedrag van Euro2.530.000 bedragen te onttrekken uit deze reserve ten behoeve van de crisisbestrijding. De stand van de algemene reserve is na besluitvorming Euro 17.933.000.

Het betreft hier een tijdelijke reserve tot 1 april 2023. In januari 2023 en maart 2023 wordt een voortgangsrapportage verstrekt aan de raad. In de voortgangsrapportage van maart 2023 wordt ook ingegaan op de vraag of de reserve per 1 april 2023 opgeheven kan worden of dat handhaving van deze reserve Energiecrisis noodzakelijk blijft.

Als we van het Rijk middelen krijgen voor de energiekosten crisis zullen we kijken in hoeverre we deze kunnen verrekenen. Dit punt nemen we ook mee in de rapportages.

Communicatie

Bij de uitvoering van het voorstel wordt een communicatieplan gemaakt. We pakken dit samen op met de betrokken organisaties.

Uitvoering

Het uitwerken en uitvoeren van de regeling heeft effect op het reguliere werk. Dit wordt de komende tijd in beeld gebracht.

Het uitgangspunt is dat een zo klein mogelijk percentage van de kosten naar coördinatie van de uitvoering van de regeling gaat.

Evaluatie

We evalueren de steunregeling in april 2023. Hierover informeren wij uiteraard de raad.

Bijlagen

Begrotingswijziging (2022-27 reserve Energiecrisis).

Ontwerp

Grifienummer : 2022-0094

gelet op artikel(en) 189 e.v. van de Gemeentewet;

Besluit :

1. in te stemmen met het opzetten van een tijdelijke steunregeling vanwege de energiekosten crisis voor de periode van 1 december 2022 tot en met 31 maart 2023;
2. daartoe een reserve Energiecrisis in te stellen met een omvang van Euro5.000.000;
3. de nieuw te vormen reserve Energiecrisis te voeden met Euro2.000.000 afkomstig vanuit de Algemene reserve;

4. de nieuw te vormen reserve Energiecrisis te voeden met Euro3.000.000 vanuit de extra ontvangen Algemene Uitkering 2022;
5. om het college van burgemeester en wethouders te machtigen om voor de tijdelijke steunregeling onttrekkingen te doen uit de reserve Energiecrisis tot een bedrag van maximaal Euro2.530.000;
6. om elke twee maanden aan de raad met een rapportage verantwoording af te leggen over de gedane onttrekkingen aan de reserve Energiecrisis;
7. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen (2022-27 reserve Energiecrisis).

Behandeld in

01-11-2022 Forum

14-11-2022 Raad